

Центральноукраїнський
державний
педагогічний
університет
імені Володимира
Винниченка

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни Основи римського приватного права

Статус дисципліни обов'язковий компонент (фахової підготовки)

Галузь знань	08 Право			
Спеціальність	081 Право			
Освітня програма	Право			
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)			
Форма навчання	Денна, заочна			
Курс	1			
Семестр	1			
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90
	Лекційні			20/4
	Практичні/семінарські			16/2
	Лабораторні			-
	Самостійна робота			54/84
Семестровий контроль	Залік			
Викладач	Трошкіна К.Є., кандидат юридичних наук, викладач кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права			
Контактна інформація	ел. адреса викладача – katerynareva@gmail.com			
Кафедра	кафедра державно-правових дисциплін та адміністративного права			
Факультет	Історії та права			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<p>Вивчення навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» є важливою, невід'ємною та необхідною частиною правової освіти студентів, що навчаються за спеціальністю 081 Право.</p> <p>«Основи римського приватного права» посідає значне місце в системі професійної підготовки майбутнього юриста, оскільки є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що мають вагомe значення для розуміння сучасного правового розвитку суспільства, пов'язаного з розширенням приватновласницьких відносин, які потребують належного правового регулювання, а також для науково-дослідної та законотворчої роботи, пов'язаної із вдосконаленням вітчизняної правової системи.</p>			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Метою курсу є вивчення основних принципів, понять, інститутів та категорій римського приватного права, особливостей регулювання цивільних відносин під кутом зору сучасного законодавства			
Компетентності	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none">- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК);- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-3);			

	<ul style="list-style-type: none"> - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК-11); - здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві (ФК-1); - знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів (ФК-2); - здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності (ФК-13).
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p><i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання (ПРН-2); - формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми (ПРН-4); - пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту (ПРН-13); - виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи (ПРН-18); - пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (ПРН-20).
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Розділ 1. Загальна характеристика римського приватного права Тема 1. Поняття, структура та історичне значення римського приватного права Тема 2. Джерела римського приватного права Тема 3. Особи у римському приватному праві Тема 4. Сімейні відносини Розділ 2. Класичне римське приватне право Тема 5. Вчення про позов Тема 6. Речове право Тема 7. Володіння та його види Тема 8. Право власності. Права на чужі речі Тема 9. Спадкове право</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виступ з основного питання; - усна доповідь; - доповнення, запитання до того, хто відповідає; - участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; - аналіз джерельної та монографічної літератури; - письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо); - самостійне опрацювання тем; - підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів; - систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань. <p><u>Критеріями оцінки є:</u></p>

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, вміння робити

порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за виступ з питань певної теми розділу на *семінарському занятті - 5 балів*.

До 10-ти балів студент може отримати за виконані завдання *самостійної роботи* з урахуванням якості, повноти виконання завдання.

До 3-х балів ставиться студентові, який робить вдалі доповнення протягом семінарських занять з певної теми модуля, виправляє неточності, однак при цьому індивідуально не виступає з окремих питань;

До 2-х балів ставиться студентові, який підготував значний за обсягом та змістом конспект до семінарських занять з певної теми модуля;

1 бал одержує студент, який старанно працював упродовж заняття, виконував вправи, залучався до колективних обговорень тощо.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі - роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, були учасниками олімпіад, конкурсів тощо можуть нараховуватися додаткові бали: *до 5 балів*.

Студент, який не з'явився на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав *поточних оцінок*, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

З дисципліни «Основи римського приватного права» передбачена така форма семестрового контролю, як залік, який проводиться у кінці семестру.

Першим етапом семестрового контролю є визначення підсумкової семестрової модульної оцінки як суми підсумкових модульних оцінок, отриманих за результатами засвоєння всіх модулів.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного, модульного контролю.

Усім студентам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни, сумарний результат семестрового контролю в балах та оцінка за національною

	<p>шкалою («зараховано», «незараховано») та за шкалою ECTS заноситься у відомість обліку успішності (форма № Н-5.03), Індивідуальний навчальний план студента (форма № Н-2.02), Залікову книжку студента (форма № Н-2.03). Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у деканат у визначений термін особисто викладачем.</p> <p>У випадку отримання менше 35 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перекладання для ліквідації академзаборгованості.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>У процесі вивчення дисципліни допускається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідування навчальних занять відповідно до розкладу; - активність під час занять з питань і тем, віднесених до програми курсу; - виконання завдань самостійної роботи відповідно до встановлених термінів виконання; - відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені, на консультаціях; - користування додатковими пристроями (телефон, планшет тощо) лише з дозволу викладача з навчальною метою (звернення до тексту НПА, першоджерел та ін.). <p>У процесі вивчення дисципліни не допустимо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пропуск занять без поважних причин; - запізнення на заняття; - порушення етичних норм у спілкуванні з викладачем та іншими студентами; - заважати викладачу чи іншим студентам проводити пару, відволікати питаннями, що не стосуються програми курсу; - користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до історико-правових джерел); - порушення правил академічної доброчесності.
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Онлайн-ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua - Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: www.library.univ.kiev.ua - Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib - Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І. Чижевського URL: http://library.kr.ua/. - Наукова бібліотека Центральноукраїнського державного педагогічного університету ім. В.Винниченка URL: http://www.kspu.kr.ua/ua/pro-biblioteku/novyny.
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Аудиторії корпусу № 1 ЦДПУ ім. В.Винниченка, мультимедійне обладнання або ноутбук, смартфони, презентаційні матеріали до курсу, навчальна та наукова література.</p> <p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вакулик І.І. Римське право в латиномовній термінології: методичний посібник. К. : Вид. центр НУБІП України, 2010. 140 с. 2. Вовк В. М., Калюжний Р. А., Калюжний К. Р., Шапенко Л. О. Римське приватне право : Практикум для студентів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство». К. : ТОВ «МП Леся, 2015. 68 с. 3. Гладкий С. О. Римське приватне право : навч.-

метод. посіб. Полтава, 2016. 251 с.

4. Калюжний Р. А. Римське приватне право : Курс лекцій. К. : Істина, 2005. 144 с.

5. Новицький І. Б. Римське право : підручник для академічного бакалаврату. М. : Видавництво Юрайт : ІД Юрайт, 2015. 298 с.

6. Орач Є.М., Тищик Б.Й. Основи римського приватного права: Курс лекцій. К.: Юрінком Інтер, 2012. 392 с.

7. Основи римського приватного права : навчально-методичний посібник / за ред. Є. О. Харитонова. Одеса : Фенікс, 2019. 296 с.

8. Основи Римського приватного права: Підручник. За заг. ред. В.І. Борисової та Л.М. Баранової. Харків, «Право». 2008. 226 с.

9. Підпригора О. А. Римське приватне право: Підручник для студентів юрид. спец, вищих навч. закладів: Вид. 3-є перероб. та доп. К: Видавничий Дім «ІнЮре», 2008. 440 с.

10. Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право. Навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2014. 528 с.

11. Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське право: підруч. К. : Юрінком Інтер, 2009. 512 с.

12. Римське право (Інституції). Х.: «Одіссей», 2003. 288 с.

13. Римське приватне право : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [І.О. Ізарова, Т.М. Вахонева, Н.В. Павловська] ; за заг. ред. канд. юрид. наук І.О. Ізарової. Чернігів : [Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій та праці], 2010. 300 с.

Джерела

14. Історія держави та права зарубіжних країн: Хрестоматія: Навчальний посібник. Ред., упоряд. В. Д. Гончаренко. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. 716 с.

15. Шевченко О. О. Історія держави та права зарубіжних країн: Хрестоматія. К.: Вентурі, 1998. 176 с.

16. Гай. Институції. М.: Юристь, 1997. 368 с.

17. Дигести Юстиніана. Пер. с латинського; Отв. ред. Л.Л. Кофанов. М.: «Статут», 2002. 584 с.

18. Институції Юстиніана. Пер. с лат. Д. Расснера. Под ред. Л.Л. Кофанова, В.А. Томсінова (Серія «Пам'ятники римського права»). М.: Зерцало, 1998. 400 с.

19. Пам'ятники римського права. Законы XII таблиц. Институції Гая. Дигести Юстиніана. М.: Зерцало, 1997. 608 с.

20. Пам'ятники римського права: Институції Юстиніана. Под ред. Л.Л. Кофанова, В.А. Томсінова. М.: Зерцало, 1998. 288 с.

Додаткова література

21. Абрамов М.В. Щодо підстав усунення від права на спадкування в римському праві. Часопис цивілістики. 2014. Вип. 17. С. 219-222.

22. Амбарцумян К.М. Вплив римського права на сучасний інститут в'їдикації у цивільному праві України. Держава і право. Юридичні і політичні науки. 2013. Вип. 61. С. 171-177.

23. Балко О.О. Інститут шлюбу за римським правом та його рецепція у континентальному типі правової системи : автореф. дис.... канд. юрид. наук : 12.00.01. Львів, 2015. 20 с.

24. Бобуїок І.А. Договір поруки в римському

- приватному праві. Право і суспільство. 2013. № 6. С. 90-93.
25. Вірченко В.В. Еволюція спадкового права в Римській імперії. Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. 2013. № 1. С. 18-23.
26. Вовк В.М. Культурно-антропологічний підхід у викладанні курсу «римське приватне право». Філософські обрії. 2013. Вип. 29. С. 120-124.
27. Вовк В.М. Про «корисність» вивчення римського права студентами – юристами. Юридична наука. 2011. № 1. С. 34-38.
28. Вовк В.М. Юридична рівність у римському приватному праві. Адвокат. 2009. № 6. С. 29-32.
29. Голубєва Н.Ю. Вчення про зобов'язання у Давньоримському цивільному праві. Часопис цивілістики. 2011. Вип. 10. С. 93-96.
30. Гринько С.Д. Поняття та ознаки рецепції римського приватного права. Часопис цивілістики. 2012. Вип. 12. С. 74-79.
31. Гужва А.М. Формули «Quod interest», «quanti interest» у договорі найму за римським правом. Актуальні проблеми держави і права. Одеса, 2009. Вип. 51. С. 19-24.
32. Давидова І.В. До проблеми визначення категорії обману в римському праві. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2011. № 17. С. 100-103
33. Достдар Р.М. Опіка та піклування: наслідки рецепції в сучасному законодавстві України та європейських країн. Часопис цивілістики. 2012. Вип. 12. С. 79-82.
34. Ємельянова Л.В. Класифікація засобів забезпечення зобов'язань, що існували у Стародавньому Римі. Актуальні проблеми держави і права. 2004. Вип. 19. С. 229-336.
35. Меленко С.Г. Історичні особливості впливу давньогрецької філософії права на процеси становлення римської культури та державно-правової системи. Наше право. 2013. № 10. С. 5-10.
36. Орзіх Ю.Г. До історії формування та розвитку римського нотаріату. Актуальні проблеми держави та права. 2011. Вип. 59. С. 178-185.
37. Римское частное право : учебник / Д.В.Дождев; под общ. ред. В.С.Нерсесянца. 3-е изд., испр. и доп. М.: Норма : ИНФРА-М, 2018. 784 с.
38. Северова Є.С. Представництво за римським правом та його рецепція у новому Цивільному кодексі України. Часопис цивілістики. 2012. Вип. 12. С. 97-101.
39. Сліпченко О.І. Емфітевзис за римським приватним правом. Часопис цивілістики. 2015. Вип. 18. С.204-211.
40. Смілянець І.П. Сімейні правовідносини у римському праві. Часопис цивілістики. 2014. Вип. 17. С. 214-218.
41. Харитонов Є. Рецепція римського права і європейські системи приватного права. Актуальні проблеми держави і права. Вип. 13. Одеса: Юрид. літ., 2002. С. 51-59.
42. Харитонов Є.О. Історія приватного (цивільного) права Європи. Античність. О. : Бахва, 1999. 292 с.
43. Харитонов Є.О. Історія приватного права Європи: Західна традиція. Одеса: БАХВА, Юридична література, 2001. 328 с.

44. Харитонов Є.О. Історія приватного права Європи: Східна традиція. Одеса: БАХВА, 2000. 257 с.
45. Харитонов Є.О. Приватне право як «європейський концепт»: підґрунтя та кореляти. Часопис цивілістики. Випуск 20. Одеса: 2016. С. 8-16.
46. Харитонов Є.О. Римское право и европейские правовые системы. Порівняльне правознавство: сучасний етап і перспективи розвитку. Одеса, 2013. С.289-291.
47. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Від осмислення рецепції римського права – до формування загальної теорії взаємодії правових систем. Право України. 2014. № 1. С. 274-297.
48. Харитонova (Матвєєнко) Т.Є., Ємельянова Л.В. Система договорів пізнього римського права. Актуальні проблеми держави і права. 2000. Вип. 9. С. 268- 271.
49. Харитонova Е.И. Формирование научной школы рецепции римского права в Украине. Часопис цивілістики. 2012. Вип. 12. С. 52-60.
50. Харитонova Т.Є. До визначення співвідношення сервітуту та емфітевзису. Актуальні проблеми держави та права. 2006. Вип. 29. С. 30-35.
51. Шаркова І.М. Справедливість як критерій добросовісності: рецепція Римсько-правового поняття aequitas у цивільне законодавство України. Наше право. 2013. № 8. С. 16-20.